

MATERDEI
Lagere school

JAARBOEK 2016-2017

COLOFON

hoofdredactie: Peter Janssens

redactie: materiaal van onze kinderen verzameld door: Carine Vanmeldert, Virginie Joos, Chris Vandenberghe, Caroline Peters, Isabelle Smits, Carolien De Vos, Jessi Vanderlinden, An Thomassen, Peter Wittebrood, Tamara Knop, Katrien Lauwens, Dorothea Mellaerts, Erna Desmet, Charlotte Hoogmartens, Pascale Goffin, Anneleen Spans, Hilde Vissenaekens, Mieke Vansteenwinckel, Bart Goris, Katrien Akkermans, Marleen Rosiers, Joke Beuten en Elisa Nobels.

tekeningen en kunstwerken gemaakt door de kinderen van onze school en verzameld door Aagje Ingels

ontwerp en realisatie: Graphic Design Céline Brichot

verantwoordelijke uitgever: Peter Janssens, luchtvaartlaan 70, 1150 Sint-Pieters-Woluwe

© 2017, Mater Dei - lagere school

LAGERE SCHOOL MATER DEI

LUCHTVAARTLAAN 70

1150 SINT-PIETERS-WOLUWE

TEL. 02 779 09 94

GVLS@MATERDEI-SPW.BE

Beste vrienden van onze Mater Dei lagere school,

Wanneer jullie dit jaarboekje ter hand nemen is het schooljaar 2017 – 2018 al gestart. Vol goede moed en met tonnen energie gaan we een spetterend schooljaar tegemoet. Het zal een schooljaar worden met aanzetten tot een grondige inhoudelijke vernieuwing.

Met de invoering van het nieuwe leerplanconcept ZILL dat alle leerplannen met uitzondering van het leerplan Rooms Katholieke Godsdienst vervangt, worden we uitgenodigd om onze didactische en pedagogische aanpak doorgedreven bij te sturen.

ZILL dat staat voor "Zin in Leren! Zin in Leven!" heeft ons alvast heel wat positieve kriebels in de buik bezorgd, omdat dit concept een antwoord biedt aan tal van moeilijkheden en problemen die we met de combinatie van een tiental verschillende leerplannen ervaren. Anderzijds zien we dat heel wat veranderingsinitiatieven die we reeds ingezet hebben, ook een plekje krijgen in het nieuwe concept. Dan verwijs ik naar de koerswijziging betreffende ons evaluatiebeleid. Ook de grondige facelift van ons WO onderwijs en de brede uitbouw van ons muzisch aanbod, waar we de afgelopen drie jaar intens aan gewerkt hebben, zullen mits

verfijning en afstemming mooi binnen de leerlijnen van ZILL een plaats toebedeeld krijgen.

De focus van dit jaarboekje zal weliswaar liggen op het afgelopen schooljaar. En dan lijkt het me ook voor de hand liggend dat we op de twee aangehaalde vernieuwingen ingaan. Na drie jaar intens werken aan WO, werden al onze inspanningen sterk bekrachtigd door het bezoek van de inspectie. Ze gaven ons uiteraard nog werkpunten mee en één daarvan zal hier behandeld worden. Het zal ook het bewijs vormen dat onze inspanningen rendabel zijn en uitmonden in een beter leerrendement, want daar draait het ook om. Kinderen veel kansen geven tot leren, om zodoende vaardiger te worden, om veel kennis op te doen of om net die attitude te kunnen verwerven.

De tweede vernieuwing werd gerealiseerd op een veel kortere periode, we ruilden ons puntenrapport in voor een gloednieuwe groeimap die met behulp van een reflectiecyclus een waardevol evaluatie- en rapporteringsinstrument kan worden. We hebben een heel proces doorlopen dat we jullie aan de hand van de acht veranderingsfasen van Kotter zullen uit de doeken doen.

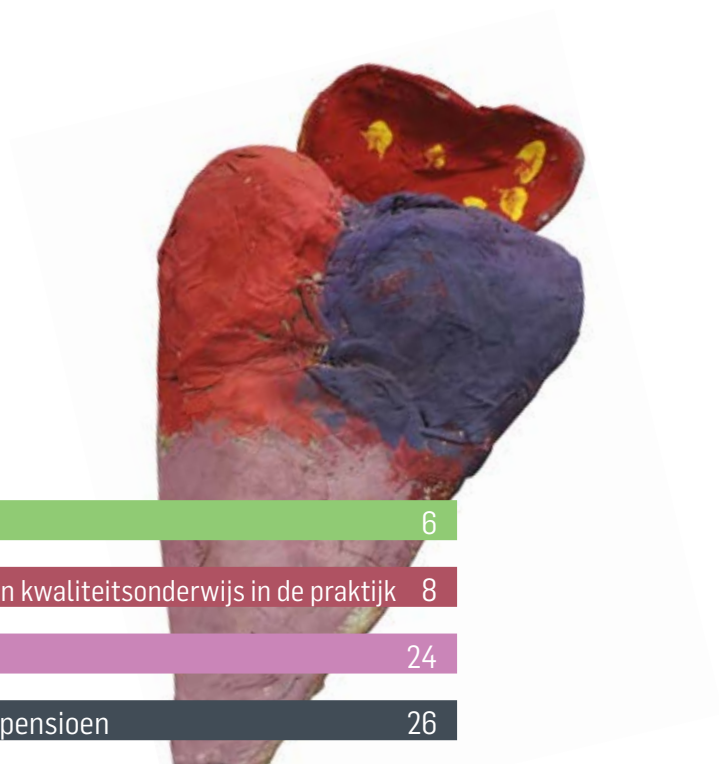
En tot slot kunnen jullie dan uiteraard weer genieten van een uitgebreid fotoboek. Een schooljaar vol herinneringen en vooral ook vol leermomenten. De kinderen van het eerste leerjaar hebben een grote stap gezet. Zij hebben kunnen kennismaken en proeven van wat een lagere school allemaal te bieden heeft. De eerste stappen in het leren lezen en schrijven, de eerste optelsommetjes en nog zoveel meer. Voor anderen wordt deze periode afgesloten. Zij staan aan het begin van een nieuwe fase. Onze zesdeklassers worden uitgedaagd om hun eigen weg te gaan en daarbij gaan we er van uit dat zij de nodige bagage hebben meekregen om het waar te maken. En dan uiteraard alles wat daartussen zit werd in beeld gebracht door erg kleurrijke en zonnige foto's. Een heel deel daarvan werden genomen op de openluchtklassen, die zorgen dan voor net wat minder uniform en net wat meer kleur.

Hopend jullie al wat nieuwsgierig gemaakt te hebben, wens ik jullie enorm veel kijk- en leesplezier. Laat het zeker niet na om ons via mail, gvls@materdei-spw.be, te laten weten wat jullie van het jaarboek vinden.

Met vele genegen groeten,
Peter Janssens
Directeur

Visie van de school	6
Een opdracht voor onszelf: aanbieden van kwaliteitsonderwijs in de praktijk	8
Het team	24
Erna (onze sportleerkracht) ging met pensioen	26
Mater Dei in beeld: Fotoboek	28
Groepsfoto van onze school	63

Welke opdracht zien wij voor onszelf?

Door het aanbieden van kwaliteitsonderwijs...

Onze kerntaak heet nog steeds “**onderwijzen**” en we noemen onszelf van oudsher “leerkracht”. Geleidelijk aan ontstonden nieuwe namen voor nieuwe aspecten van deze kerntaak. Zo zijn we naast lesgever ook gids in het leerproces van leerlingen. We zijn vakdeskundige en ook coach van een groep jongeren. Dit ruime takenpakket vraagt blijvende investering in **vakbekwaamheid**, ontwikkeling van kennis en vaardigheden, permanente vernieuwing van het didactisch handelen en flexibiliteit in het omgaan met diverse groepen. Permanente **professionalisering** van alle medewerkers is dus een blijvend aandachtspunt. We willen immers dat elk kind en elke jongere uitgedaagd wordt om met de eigen **talenten** aan de slag te gaan, kansen krijgt om te groeien in zijn persoonlijk levensproject en te zoeken naar zijn specifieke bijdrage aan de samenleving. De **klastitularis** heeft in dit proces een bijzondere opdracht als verantwoordelijke voor de klasgroep.

... in een schoolcultuur die het goede bevestigt...

Dit alles in groep beleven schept tal van mogelijkheden. Eigen talenten ontdekken en ontwikkelen lukt enkel in de ontmoeting met de andere en in de waardering van de verschillen. Zoals de samenleving is ook de school een kruispunt van diverse culturen en tradities. In **dialoog** willen we elkaar beter leren kennen en vertrouwen opbouwen tussen alle partners in en rond de school. Zo ontdekken we de rijkdom van andere tradities en verdiepen we de eigen identiteit. Dat geeft iedereen kansen om te groeien in samenleven en in het onderscheiden van wat al dan niet van belang is in de eigen opgebouwde overtuigingen. Om dit waar te maken willen we een lerende organisatie zijn. We geloven dat ook ons eigen leerproces gebaat is met een cultuur die het goede bevestigt en het expliciet waardeert. Daarom is het **sanctie-arm** karakter van onze scholen gefundeerd op een gemeenschappelijke overtuiging: het gezag van het hart doet wonderen.

...groeien we in verbondenheid.

Vanuit onze traditie worden we opgevorderd om elkaar meer te bieden dan een zakelijk partnerschap. We willen een empathische organisatie zijn die **zorg** draagt voor al haar mensen, en vanuit een groot hart de inspanningen daartoe niet beperkt tot wat regelgeving ons voorschrijft. We geloven trouwens dat we zelf pas ten volle mens kunnen worden door het overstijgen van wat van buiten af wordt opgelegd. In onze scholen scheppen we ruimte om met elkaar de dialoog over zingeving aan te gaan. De boodschap van **Jezus Christus** is daarbij onze eerste inspiratiebron. Deze dialoog willen we voeren met respect voor de persoonlijke zoektocht van mensen en met waardering voor de inbreng van andere tradities. Op deze wijze willen we groeien in verbondenheid met elkaar, met de natuur en met wat ons als mensen overstijgt. Wij zijn een loyale partner binnen het **katholiek onderwijs** en onderschrijven zijn opdrachtverklaring.

Een opdracht voor onszelf: aanbieden van kwaliteitsonderwijs in de praktijk

Wanneer we voor onze school het afgelopen schooljaar overschouwen blijven er toch wel 2 bijzondere pedagogische ontwikkelingen nazinderen. Enerzijds de afronding van de bijsturing die we doorvoerden op vlak van WO en de start van een volledige ommezwaai inzake het evaluatie- en rapporteringsbeleid. Het zijn 2 vernieuwingen waar we best fier mogen over zijn, vol overtuiging nemen we ze dan ook op in ons jaarboek.

WO en evaluatiebeleid in de steigers

In het schooljaar 2013 – 2014 werd onze school doorgelicht, het inspectieteam focuste op 2 vakken en 2 procesvariabelen. Het onderwijsleeraanbod van het vak WO met de daarbij ingezette didactische hulpmiddelen voldeden niet en moesten aangepakt worden. Het evaluatiebeleid kreeg eveneens heel wat werkpunten, misschien wel het gevolg van het feit dat we dit beleid jaren wat hadden laten links liggen.

Voor Nederlands daarentegen had het inspectieteam het volste vertrouwen dat we de ingeslagen weg van vernieuwing en kwaliteitsverhoging gingen blijven bewandelen. Het bewijs daarvan is daarbij ook geleverd door het inhoudelijke luik van ons laatste jaarboek: “Schrijven onder de loep”, een bijdrage door onze taalcoördinator Juf Anneleen. De aanpak van onze aanvangsbegeleiding kreeg eveneens veel lof, de combinatie van ondersteuning zowel op vlak van pedagogisch didactisch handelen als op vlak van het zelfreflecterend denken en handelen, werd bekrachtigd.

Een bevestiging van ons werk...

Precies 3 jaren later, dit is de decretale termijn om een voldoende beperkt in tijd weg te werken, kregen we opnieuw bezoek van een inspectieteam. Het vak WO, bestaande uit de dimensies : mens en maatschappij – wetenschap en techniek, werd uitgebreid doorgelicht en de inspectieleden gingen grondig na of de werkpunten weggewerkt zijn.

Het verslag dat ook online kan geconsulteerd worden, liegt er niet om. We ontvingen de inspecteurs met het nodige zelfvertrouwen en hebben ons WO-aanbod en aanpak met de nodige expertise kunnen aan de man brengen. We hebben dan ook 3 jaar lang heel erg intens en doortastend aan WO gewerkt. In september 2014 zijn we met een gehele nieuwe methode begonnen die dan stap voor stap krachtig bijgewerkt werd en waarbij vooral de schoolcontext mee geïntegreerd werd. Na die jaren blijft enkel het raamwerk van de methode over en is de inhoud helemaal naar onze hand gezet. Dit is de inspectie niet ontgaan. Uiteraard blijven er steeds werkpunten op de loer liggen en hadden ze terecht suggesties om het actualiteitsonderwijs nog accurater op te nemen. Daarnaast stelden ze ons ook voor de uitdaging om efficiënter aan de slag te gaan met de diocesane WO proeven in het 4de en 6de leerjaar. De resultaten van Nederlands en Wiskunde bekijken we reeds jaarlijks uitgebreid met een kritisch oog (meer info kan u vinden in vorige editie van ons jaarboek:

<http://www.kleuterenlagereschoolmaterdei.be/images/lager/Jaarboek%2007-08/MD%20Jaarb%2007-08.pdf>).

We lieten deze laatste uitdaging niet liggen en laten jullie even mee kijken naar een paar conclusies die we maakten. Hiernaast vinden jul-

IDP WO 6e lj. 2015	Score	Doel
vraag : niet beschikbaar in detail , alleen het leerplandoel is gegeven.	-1	9.10 0.13
1 Een atlas raadplegen en een passende kaart zoeken.	+13	9.10c
2 De kaart van België raadplegen.	+21	9.10c
3 De kaart van België raadplegen	+0	9.10c
4 De kaart van België raadplegen	+2	9.6f
5 Afbeeldingen van landschappen typeren.	+1	9.16c
6 Veilige en onveilige plaatsen herkennen.	-5	8.9c
7 Een kalender gebruiken.	+5	8.11
8 De eeuwenband gebruiken.	+16	8.11
9 De eeuwenband gebruiken.	+3	0.14f 8.10b
10 Historische info chronologisch ordenen	+5	8.11 1.5
11 De eeuwenband gebruiken.	-10	6.6d
12 Aantonen wat de functie is van een onderdeel van een product.	+0	6.1
13 Grondstoffen herkennen.	-2	6.4
14 Vaststellen welke voorwerpen toepassingen zijn van kogellagers, hefboomen, ...	-2	6.1
15 Grondstoffen herkennen	-9	6.11
16 Zeggen aan welke eisen een constructie moet voldoen.	+3	6.14
17 Materialenkennis toepassen.	+7	6.4
18 Vaststellen welke voorwerpen toepassingen zijn van kogellagers, hefboomen, ...	+0	6.6
19 Ontdekken hoe hechtingen, bereidingen worden gemaakt.	-8	6.4
20 Vaststellen welke voorwerpen toepassingen zijn van kogellagers, hefboomen, ...	+1	7.18b
21 Zorgzaam omgaan met het milieu.	-1	7.6a
22 Vaststellen dat een aantal functies noodzakelijk zijn voor het in leven blijven van mens, dier en plant.	+8	7.18b
23 Zorgzaam omgaan met het milieu.	+19	7.3 0.14
24 Info ordenen. Levensgemeenschappen herkennen	+8	0.14
25 Info ordenen.	+5	7.14
26 Weten welke producten in een gezonde voeding horen.	+2	7.3
27 Levensgemeenschappen herkennen.	+13	1.9b
28 Het verschil tussen lenen, kopen, ruilen, verkopen kennen.	-1	1.16
29 Organisaties kennen die eerlijke handel voeren.	-2	1.12b
30 Weten dat hun gedrag als consument door reclame wordt beïnvloed.		

lie de inhoud van de gestandaardiseerde WO-proef terug van 2015 bij de start van onze WO-vernieuwing. In de eerste kolom is het concrete leerplandoel genoteerd, gevolgd door een score die aangeeft in welke mate ons schoolresultaat afwijkt van het gemiddelde van onze referentiegroep. Deze referentiegroep bestaat uit scholen die hetzelfde profiel hebben als onze school, de leerlingen bezitten grotendeels dezelfde kenmerken als de leerlingen die bij ons lesvolgen. De negatieve scores zijn weergegeven in de rode kleur, neutrale scores in het zwart en positieve dus bovengemiddelde scores zijn groen afgedrukt. Doordat de vragen zelf niet beschikbaar meer zijn en we dus enkel met de leerplandoelen aan de slag moeten gaan kunnen we slechts beperkte conclusies trekken.

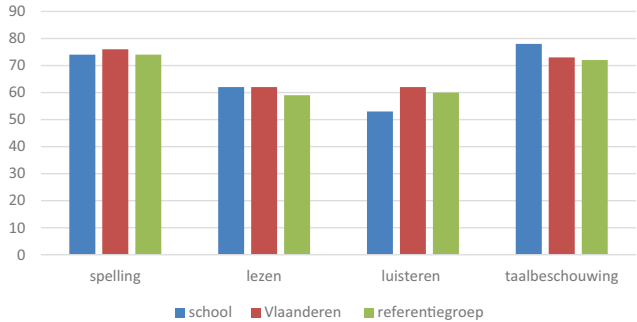
Vermits de concrete vragen ontbreken is het soms wat interpreteren en gissen naar de reden waarom iets goed of slecht werd beantwoord. We stellen wel vast dat binnen eenzelfde domein er zowel goede als slechte resultaten voorkomen, soms zelfs binnen één doel (vragen 14,18,20). Daarnaast concluderen we volgende zaken:

- Ruimte, tijd en natuur scoren eerder goed.
- Het domein techniek scoort zwakker dan de rest.
- Levensonderhoud heeft slechts 3 vragen waarvan er 2 slecht scoren.

We zetten deze resultaten met conclusies naast een analyse van de resultaten van **IDP 6de leerjaar 2017**.

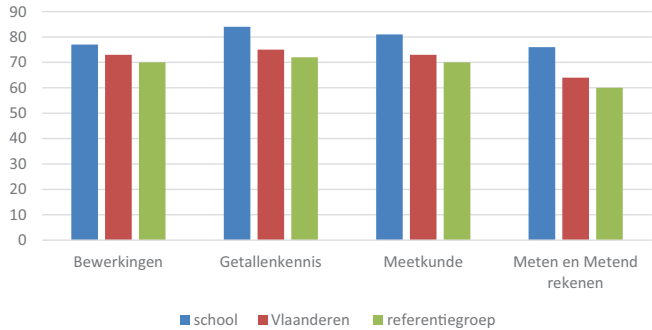
Voor de volledigheid tonen we ook de resultaten van de andere vakken.

IDP resultaten Nederlands 2017

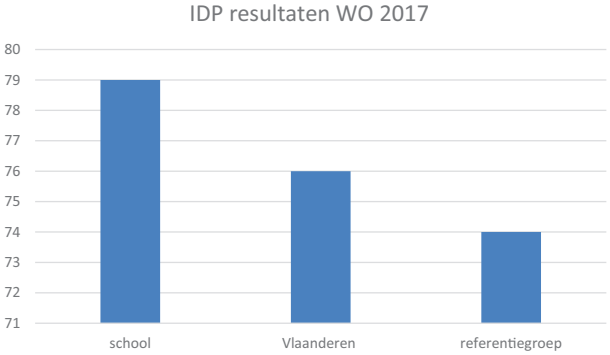
Hierbij valt het ons op dat spelling voor de eerste maal, na 12 jaar teleurstellende resultaten, eindelijk op gelijke hoogte komt met onze referentiegroep. De resultaten voor het domein Luisteren vallen tegen en waren reeds inhoud van overleg en reflectie.

IDP resultaten Wiskunde 2017

Voor wiskunde kunnen we zolang de proeven bestaan en dus ook dit schooljaar, best fier jubelen over de resultaten van onze kinderen. Ook de leerkrachten verdienen een schouderklopje voor deze schitterende verwezenlijking.

IDP WO 6e lj. 2017

Een eerste ruwe en louter kwantitatieve weergave toont ons een duidelijk positief beeld. Bij een specifiekere kwalitatieve analyse zien we uiteraard die trend verder zetten. Op de volgende pagina vinden jullie de vergelijking zoals we deze ook gemaakt hebben voor het schooljaar 2015.

IDP WO 6e ij. 2017			
Vraag	Score	Doel	
1 Instrument ter verbetering van een vuist.	+1	6.4	
2 Een weegschaal herkennen als een technisch systeem	+5	6.18c	
3 Een oplossing zoeken voor et fileprobleem	+15	9.22	
4 Het werelddeel Afrika aanduiden op een wereldkaart	+17	9.10e	
5 Het Europees noodnummer 112 kennen	-2	7.15e	
6 Een grens in België herkennen als de taalgrens	+10	9.7c	
7 Van organisaties zoals WWF , Unicef , Oxfam en artsen zonder grenzen zeggen wat ze doen.	-8	5.10c	
8 Het beroep van begrafenisondernemer associëren met uitspraken.	+2	1.5	
9 Van een jaartal zeggen in welke eeuw het hoort.	+1	8.5a	
10 Een natuurkundig fenomeen verklaren :zwaartekracht	+2	6.2d	
11 Een flesopener herkennen als een toepassing van hefboomen.	+12	7.22	
12 Inzien dat techniek niet alles kan oplossen	+1	6.10f	
13 Verklaaren waarom het dag en nacht wordt.	+20	7.22b	
14 Communicatiemiddelen chronologisch rangschikken	+5	8.12c	
15 De correcte voedselketen herkennen.	+0	7.12b	
16 Manieren van voortplanten ordenen bij planten en dieren	-6	7.8g	
17 Pictogrammen in een weerbericht benoemen met de juiste naam	+5	7.24b	
18 Portugal aanduiden op een kaart van Europa	+20	9.10	
19 Invloeden op de prijs van een product	+6	1.11e	
20 De bedoeling van reclame aangeven.	+6	1.12b	
21 Een gegeven eeuw aanduiden op de eeuwenband	+30	8.11	
22 Een gevolg van het broeikaseffect noemen.	+8	7.17	
23 Aangeven welke energiebron het meest milieuvriendelijk is.	+5	6.2a	
24 De planeet Mars herkennen op een foto	+1	7.23a	
25 Leefgewoonten ordenen als gezond en ongezond.	+2	7.14d	
26 In een cartoon herkennen hoe mensen de natuur vervuilen.	+12	7.10e	
27 Het voordeel van de lange nek van de giraf aangeven.	+1	7.6	
28 Weten dat lucht uitzet bij opwarming	-24	7.21e	
29 Een jaartal vinden op een tijdlijn.	+1	8.11a	
30 Dienstregelingen herkennen als horende bij de NMBS, de Lijn en de luchthaven.	-10	0.14	

Bij deze laatste editie hebben we wel een zicht op de vragen en kunnen we onze analyse diepzinniger vorm geven. We zetten alles op een rijtje:

Vraag 5: Het noodnummer komt voor in de eerste graad. Deze kinderen hebben het toen niet gehad. Het is wel nuttig om het te herhalen in FT 3 in de derde graad.

Vraag 7: Oxfam en WWF komen niet expliciet aan bod in de thema's. Dit kan opgevangen worden in de educaties.

Vraag 16: De woordenschat : "scheuren" en "paren" explicieter aan bod laten komen in FT 7 van de derde graad.

Vraag 28: Dit natuurkundig fenomeen kwam niet aan bod, verwante leerstof is wel voorzien.

Vraag 30: Onze kinderen kennen en gebruiken de dienstregelingen van de MIVB.

- Wat cursorische inhouden van ruimte en tijd betreft zitten we goed.
- Het is een goede zaak dat via de keuze van doelwoorden uit de WO-thema's aan woordenschat wordt gewerkt.

Vergelijking resultaten 2015 - 2017

Deze vergelijking kan niet gedetailleerder worden gemaakt omdat bij de resultaten van 2015 alleen de leerplandoelen en niet de specifieke vragen beschikbaar zijn.

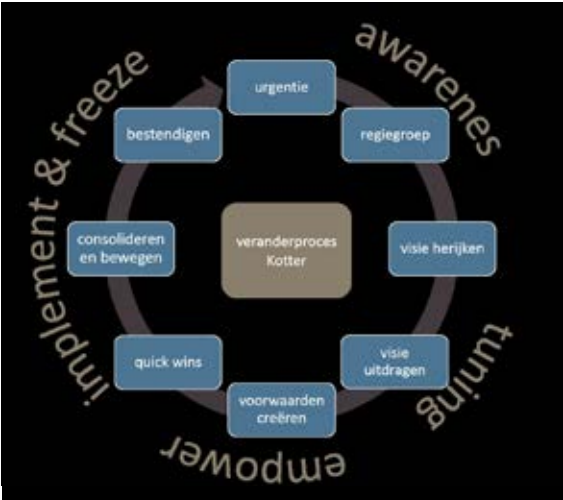
- Waar er de eerste keer 10 vragen onder het resultaat van de referentiegroep scoorden, zijn dat er nu nog 5.
- In 2015 scoorden de domeinen techniek en levensonderhoud slecht, dat is in 2017 niet meer het geval.
- De domeinen ruimte en tijd scoorden in 2015 al goed en hebben dit schooljaar geen enkel slecht resultaat.
- Een nauwere samenwerking met het woordenschatonderwijs, zoals voorzien voor komend schooljaar, waarbij doelwoorden gekozen worden uit de WO-thema's, zal de resultaten zeker gunstig beïnvloeden.

Wat als...je rapporteringsprogramma niet meer online ondersteund wordt?

De prioriteiten voor schooljaar 2016-2017 lagen al eventjes vast toen we het bericht kregen dat het online rapporteringsprogramma dat we jarenlang gebruikten niet meer ondersteund werd en zelfs opgedoekt werd. Het was een eerste dominosteen die viel en de rest volgde min of meer vanzelf. Het betekende voor alle participanten van onze school een hele ommekeer, van een klassiek puntenrapport naar...en wat moest dat dan worden? Eén ding stond vast, het zou geen gelijkaardige variant worden van het rapport dat we tot dan hadden. Er was de afgelopen jaren voldoende geïnvesteerd in bewustwording en aansluitend ook geëxperimenteerd met alternatieve evaluatievormen om ons hele evaluatiebeleid een nieuwe vorm te geven. We doen jullie het relaas van een jaartje “evaluerend reflecteren” aan de hand van de veranderingsfases die Kotter hanteert.

1. Urgentie creëren

Ouders, kinderen en zeker ook leerkrachten focusten voornamelijk op kennis. Wat moesten we aanvangen met de vaardigheden en attitudes? Deze kwamen dagelijks aan bod in de klaspraktijk, maar werden slechts sporadisch geëvalueerd. Op het rapport was het kunst- en vliegwerk om deze geïntegreerd te krijgen als volwaardige evaluatie-inhoud. Daarnaast vonden verschillende evaluatievormen wel stilaan hun ingang, maar ook deze kregen geen plaats op het rapport. En dan kwam het bericht binnengevallen dat het rapport-systeem 2thePoint stopte.

2. Projectteam

Gezien de werkgroepen voor het komende schooljaar al samengesteld waren, werd het idee geopperd om een pro deo werkgroep “evaluatie” op te richten. Leerkrachten mochten vrij aansluiten om mee te denken en vooral ook het nieuwe evaluatiebeleid vorm te geven. In deze werkgroep kwamen tal van titularissen te zitten, samen met één kernteamlid en de directeur.

3. Visie creëren

Na een “evaluatiebeurs” op een personeelsvergadering werd bepaald WAAROM we precies willen evalueren. Er kwam ook ter sprake wat precies de functie is van onze evaluatie-initiatieven? We kregen volgende principes als handvat:

- Om het (begin)niveau van de leerlingen te bepalen en de evolutie van deze leerlingen in kaart te brengen.
- Om capaciteiten van de kinderen te ontdekken en het kind te leren kennen.
- Om de kennis en het vermogen om deze kennis toe te passen, de vaardigheden en attitudes te beoordelen.
- Om het kind en de ouders te informeren.
- Om na te gaan of de doelen werden bereikt.
- Om de leerlingen gepast te kunnen ondersteunen.

HOE BREED EVALUEREN EN BREED RAPPORTEREN SAMENHANGT

ALS JE BREED EVALUEERT, MAAR DE RAPPORTEN LAAT ZOALS ZE ZIJN (BIJVOORBEELD: PERCENTAGES PER VAK), GEEF JE AAN DAT DE PUNTEN VOOR VERSCHILLENDE VAKKEN BELANGRIJKER ZIJN DAN ALLE ANDERE ASPECTEN. ALS JE PEER-EVALUATIE DOET, MAAR DIE RAPPORTERING NIET OPNEEMT IN JE RAPPORT, GEEF JE EIGENLIJK AAN DAT JE DAT TOCH NIET ZO BELANGRIJK VINDT.

Het werd ons ook duidelijk hoe evalueren en rapporteren samenhangt. Het rapport geeft een overzicht van wat werd geëvalueerd en hoe de leerlingen op de verschillende competenties evolueren en presteren. Op die manier is het rapport in eerste instantie een communicatiemiddel naar de leerlingen en aansluitend ook naar de ouders toe. Evalueren en rapporteren zijn dan ook onafscheidelijk. Om te kunnen rapporteren moet je als leerkracht eerst het leerproces van een leerling in kaart gebracht hebben en, opdat het evalueren resulteert in nieuw leren, wordt er over het leerproces gerapporteerd. Breed evalueren en rapporteren bieden meer garanties op nieuw leren. Ze leiden immers tot zinvollere en betekenisvollere feedback. Feedback krijgen op je leerproces biedt immers kostbare inzichten die enerzijds leiden tot werkpunten en anderzijds vasthouden waar leerlingen al goed in zijn. Om deze cyclus draaiend te houden is zinvolle feedback (een inhoudelijke duiding waarmee leerlingen aan de slag kunnen gaan) waardevoller dan feedback die enkel bestaat uit cijfermatige gegevens.

- Op een volgende bijeenkomst met het hele team hebben we ons dan bezonnen over de criteria waaraan een goede evaluatie moet voldoen.
- De evaluatie moet doelgericht zijn.
 - Ze is best gedifferentieerd en op niveau van de leerling.
 - De evaluatie zelf is best overzichtelijk en duidelijk
 - Concreet
 - Ze zet het leerproces en de leerling centraal
 - Een evaluatie kan best een zinvol vervolg inhouden: reflecteren, remediëren, differentiëren, ...
 - Het biedt in sommige gevallen een perspectief van de norm:

t.a.v. van zichzelf of ruimer zoals bijvoorbeeld een grote groep leeftijdsgenoten.

- Een evaluatie is best zo objectief mogelijk en tot slot ook zo transparant mogelijk, zeker naar de kinderen toe: wat ga je evalueren en ook waarom?

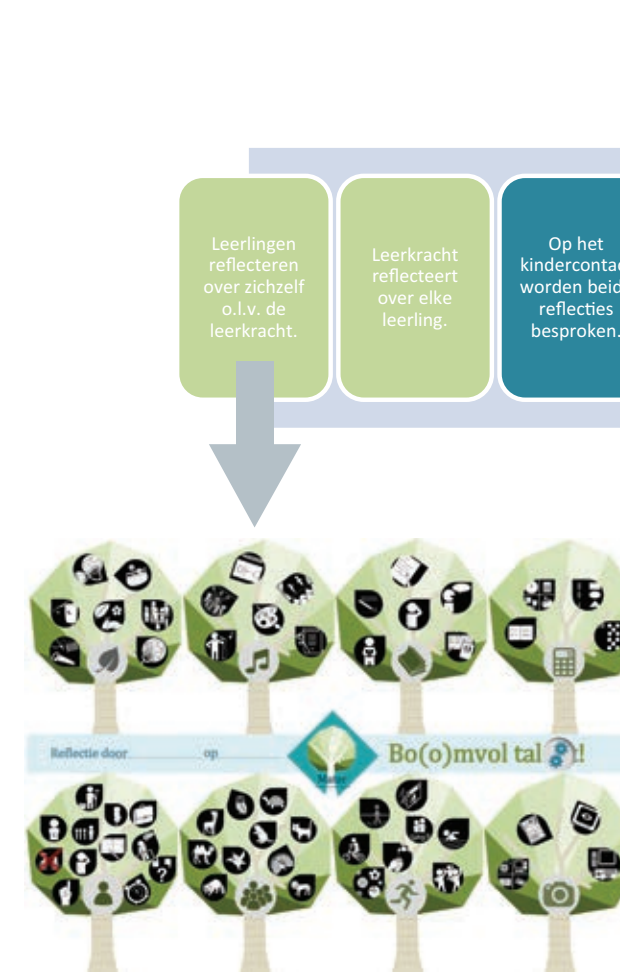
Op basis van deze aangereikte handvaten gingen de verschillende leden van de werkgroep aan de slag en werkten ze een voorstel van een rapporteringsconcept uit. Het startte met de invoering van een groeimap waarin alle evaluatiedocumenten worden ondergebracht. We onderscheiden daarin 4 delen:

“Breed evalueren betekent de leerling in zijn geheel bekijken en alle talenten, mogelijkheden, sterktes en zwaktes door verschillende soorten evaluatie in kaart brengen.”

Permanent evalueren staat centraal. De kinderen worden voortdurend geobserveerd, geëvalueerd, ... De rapportmap gaat om de twee weken mee naar huis. Op dat moment wordt ieder blad geparafeerd door de ouders. Zo is het duidelijk wat al bekeken werd en wat niet. In de groeimap zitten drie luiken: kennis, vaardigheden en attitudes. De map is een verzameling van alle mogelijke vormen van evaluatie: toetsen, observaties, groeirapport, zelfevaluaties, ...

Per trimester voorzien we eveneens een uitgebreide reflectie, dit wordt het 4de deel in onze groeimap. In een eerste fase reflecteren de leerlingen over zichzelf. Aansluitend worden hierbij ook kindercontacten georganiseerd. Na de kindercontacten willen we de ouders uitnodigen om actief mee te reflecteren over het groeiproces van hun zoon of dochter. De reflecties van het kind, de ouder en de leerkrachten worden aansluitend besproken op het oudercontact.

Elke boom stelt een talent voor, waarin de leerlingen doorheen hun schoolcarrière kunnen groeien. Deze talenten zijn gekoppeld aan de vakgebieden. In elke talentenboom zijn verschillende pictogrammen terug te vinden, dit om reflectie ook voor de jongere kinderen toegankelijk en concreet te maken. Vervolgens schalen zij zichzelf ook voor het gehele talent, hiervoor werden blokjes voorzien op de stam van elke talentenboom.

De schaalverdeling hieronder wordt ook meegedeeld aan de leerlingen, zo stimuleren we hen om wat objectiever te reflecteren over zichzelf.

Vinden zij dat ze voor wiskunde nog erg veel moeten groeien, kleuren ze bijvoorbeeld maar tot aan het tweede blokje van de stam. Gaat taal al erg goed, dan kunnen hier bijvoorbeeld al vijf of zes blokjes gekleurd worden. De leerkracht spoort de leerlingen ook aan om de overzichten van vorige periodes erbij te nemen en te vergelijken, met oog voor groei.

7	Dit kan ik uitzonderlijk goed. Hierin blink ik uit.
6	Dit kan ik heel goed.
5	Dit kan ik goed.
4	Dit is voor mij gewoon. Niet goed, maar ook niet moeilijk.
3	Dit is soms nog moeilijk.
2	Dit is moeilijk.
1	Dit is heel moeilijk voor mij.

Het reflectiedocument dat de leerling gebruikt, wordt gehanteerd in elk leerjaar, aangepast aan de mogelijkheden van de betreffende leeftijdscategorie.

Mater

Reflectie door de leerling

Naam:

4

Datum:

① Dit is mijn sterkte:	② Hierin ben ik al gegroeid:
Waarom? ☐ Dit is te zien aan mijn schoolresultaten. ☐ Ik kan dit heel zelfstandig. ☐ Ik vind het leuk en interessant. ☐ Ik kan anderen hierbij helpen. ☐ Ik krijg hier complimentjes over. ☐ Andere:	Waarom? ☐ Dit is te zien aan mijn schoolresultaten. ☐ Ik vond het moeilijk en nu niet meer. ☐ Ik vond het niet leuk, nu wel. ☐ Ik kon het niet alleen, nu wel. ☐ Ik krijg hier complimentjes over. ☐ Andere:
③ Hier moet ik nog in groeien:	④ Hier wil ik de komende periode aan werken:
Waarom? ☐ Ik kan dit moeilijk zelfstandig. ☐ Ik heb hier veel tijd voor nodig. ☐ Ik vind het niet leuk. ☐ Ik begrijp het niet. ☐ Ik kan eigenlijk beter. ☐ Andere reden:	Hoe pak ik dat aan? ☐ ☐ ☐

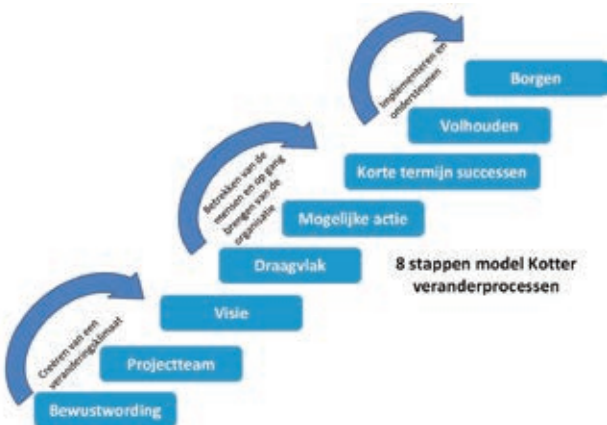
4. Draagvlak creëren (visie delen en mede-eigenaarschap ontwikkelen)

De eerste instantie heeft het hele team bijna uniform de aangereikte instrumenten gebruikt. Aansluitend hebben we zeker ook de nodige vrijheid voorzien wat betreft het uitwerken van evaluaties en reflecties. Het heeft de leerkrachten zeker aangezet om bewust te worden van wat goed is en wat beter kan. Het was duidelijk dat we moesten accepteren dat dit proces tijd vraagt.

Er werd dan ook voldoende tijd uitgetrokken om samen te zoeken en te evalueren en bij te sturen.

Dit was ook nodig na de try-out van de eerste cyclus. Daarbij mogen we zeker de noodzakelijkheid om transparant met ouders te communiceren niet vergeten. Alle stappen werden simultaan met de ouderraad bekeken en besproken, aansluitend volgde een briefwisseling naar alle ouders.

an eenzelfde beweging voorzagen we een handleiding voor leerkrachten én voor ouders.

5. Obstakels uit de weg ruimen

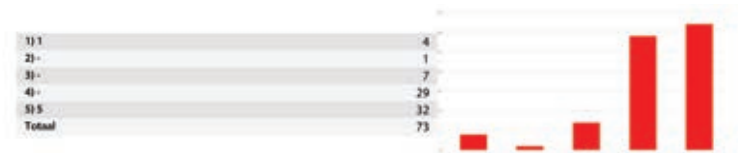
Op sommige momenten zaten de leerkrachten niet helemaal op dezelfde lijn. We ervoeren dat leerkrachten, in functie van de leeftijd van een leerling uit de onderbouw en bovenbouw, andere noden hadden. Op de pedagogische studiedag organiseerden we een dialoog tussen beiden en werd alles in het werk gesteld om tegemoet te komen aan de verzuchtingen die leeftijd-specifiek waren. Het was noodzakelijk om ook bij de ouders een mogelijkheid te organiseren om hun bevindingen met het schoolbeleid te delen. Er werd een ouderbevraging opgesteld en ouders konden vrijblijvend participeren aan deze enquête. De resultaten ervan werden met de ouderraad doorgenomen en dan verspreid naar alle ouders.

Beide bewegingen waren noodzakelijk om een vlotte overgang te organiseren met het oog op cyclus 2. Er werden tal van aanpassingen doorgevoerd waardoor er een grotere gedragenheid gecreëerd werd.

Ouderbevraging (november - december)
"Ik krijg via de groeimap een breed beeld over het functioneren van mijn kind."

"De reflecties van het kind, de leerkracht en de ouder zijn een handig instrument om het leerproces van het kind te bespreken."

Waarbij scores tussen 1 (helemaal niet akkoord) en 5 (helemaal wel akkoord) werden aangevinkt. Er was eveneens een mogelijkheid om losse commentaar of bevindingen te noteren.

Een ouder merkte terecht op dat door de losse evaluaties het nog moeilijker werd om een duidelijk beeld te bekomen van waar hun kind voor verschillende vaardigheden staat. Er was met andere woorden nood aan een gestandaardiseerde en genormeerde vergelijking met leeftijdsgenoten. Deze kwam er dan ook, de zorgleerkrachten ontwikkelden in een razend tempo een communicatie over de leerlingvolgsysteemtesten die afgenomen werden bij hun kinderen. Een dergelijke communicatie start met het overlopen van de inhoud en het doel van de test, er worden richtlijnen geformuleerd om de resultaten te interpreteren. Uiteraard krijgen de ouders ook het resultaat zelf te zien en onmiddellijk daarbij de acties die gedifferentieerd zullen opgestart worden in de klas naar aanleiding van deze afname. Tot slot formuleerden we heel wat tips voor ouders, om indien ze dat wensen, ook aan de slag kunnen gaan met hun kind.

6. Korte-termijn successen

Uiteraard is dit hele proces verlopen met vallen en opstaan. We putten energie uit de overwinningen en leren uit de zaken waarvan we ook voelen dat ze nog niet helemaal snor zitten. Een greep uit citaten die ons bereikten naar aanleiding van overleg of bevragen: Enkele citaten:
"Transparantie was het kernwoord om de groeimap te doen slagen: brieven, een handleiding voor de ouders, enquête, ..."

Genormeerde toetsen (CITO, PI-dictee, MILOS, ...) krijgen nu ook een

plekje in de rapportering. Er is veel meer openheid mogelijk."

"Als leerkracht word je uitgedaagd om los te laten. Het kind neemt zijn/haar eigen leerproces in handen en zit aan het roer, met jou als coach."

"De talentenbomen zijn voor ons een zinvol middel om zicht te krijgen op de talenten van een leerling. Dit is een mooi vertrekpunt om de leerling te gaan ondersteunen in de keuze voor het secundair."
"Door voortdurend te spreken over groei, leert de leerling dat resultaten, talenten veranderlijk zijn. De leerling heeft oog voor zijn/haar uitdagingen. "Je bent slecht in wiskunde" of een "2/10" zijn stopsignalen. Bij "Je moet nog groeien in wiskunde" blijft het licht op groen staan en worden leerlingen uitgedaagd op zoek te gaan naar groeikansen. Zo ontwikkelen ze zich tot autonome, dynamische leerders die de self-fulfilling prophecy schaaakmat zetten."

7. Volhouden (duurzame begeleiding en ondersteuning)

Na een eerste jaartje draaien staan we nu voor de uitdaging om verder te gaan verfijnen en aanvullen. Ook startende leerkrachten die ons zullen vervoegen kunnen mee denken en kritisch kijken naar ons werk. Het werk van de pro deo werkgroep zit er ogenschijnlijk op en zal overgenomen worden door het hele team. Op het einde van dit schooljaar organiseerden we dan ook een grondige evaluatie

van ons evaluatiebeleid. In groepjes konden leerkrachten aangeven wat goed liep en we dus nooit meer zoals vroeger zouden uitvoeren. Werkpunten die liggen te wachten om aangepakt te worden kwamen eveneens aan bod. Het lijkt vanzelfsprekend dat we verder professionaliseren binnen bepaalde vaardigheden zoals kindercontacten voeren of evaluatiefiches bondig maar efficiënt invullen. Hierbij ondersteunen we elkaar en zoeken we samen naar oplossingen. Zo zullen we zeker nog moeten verfijnen in het vorm geven van de kerst- en eindschooljaartoetsen. De focus lag nu zeker al op leren leren en studiemethodiek. De leerlijn in de bovenbouw vertoont zeker nog een potentieel tot verdere afstemming. Tot slot ligt ook ZILL (Zin In Leven en Leren) om de hoek van schooljaar 2017-2018. Hoewel hier alle initiatieven in de lijn liggen van wat het nieuwe leerplanconcept voorschrijft, zal ook daar een link moeten gelegd worden met de aangeboden persoonlijke ontwikkelingsdoelstellingen.

8. Borging

De weg terug naar het oude rapportstelsysteem lijkt ons onmogelijk en ook allesbehalve wenselijk. We zijn allen overtuigd van de richting die we ingeslagen zijn en de koers die we nu varen. Een handleiding voor leerkrachten en een archiveren van alle documenten op de intra-desk van ons smartschoolplatform maakt het mogelijk dat alles snel opgehaald en dan ook weer bewaard kan blijven.

Wie graag deze cyclus digitaal wil raadplegen kan dit ook met behulp van gemaakte presentaties via Prezi. Eentje gaat over het inhoudelijke luik van ons evaluatiesysteem.

http://prezi.com/viu68lajy7hy/?utm_campaign=share&utm_medium=copy

En dan volgde nog een presentatie die het veranderingsproces van Kotter zoals hierboven beschreven vormgeeft.

https://prezi.com/h3wb78llirje/deel-2-proces/?utm_campaign=share&utm_medium=copy

Veel plezier met het bekijken!

Het team

1. Meester Peter directeur
2. Juf Hilde (Zorg)
3. Meester Peter (5B)
4. Juf Katrien (6A)
5. Juf An (4A)
6. Juf Marleen (Mentor)
7. Juf Charlotte (Sport)
8. Juf Elisa (Zorg)
9. Juf Virginie (1B)
10. Juf Anneleen (Taal)
11. Meester Bart (ICT)
12. Juf Aagje (Muzo)
13. Juf Mieke (W.O)
14. Juf Caroline (2B)
15. Juf Dorothea (6B)
16. Juf Chris (Secretariaat)
17. Juf Chris (2A)
18. Juf Erna (Sport)
19. Juf Tamara (5A)
20. Juf Carolien (3B)
21. Juf Joke (Zorg + 4A)
22. Juf Carine (1A)
23. Juf Isabelle (3A)
24. Juf Jessi (4B)
25. Juf Pascale (Frans-Engels)

Erna (onze sportleerkracht) ging op pensioen

Eerste jaar

Tweede jaar

Vierde jaar

